

**ЄМІЛЬЧИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ЄМІЛЬЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ
РІШЕННЯ
ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ**

31 січня 2020р.

сmt Ємільчине

№3

Про основні завдання цивільного захисту селищної ради у 2020 році

У 2019 році завдання з підготовки цивільного захисту селищної ради та план заходів, затверджений рішенням виконкому селищної ради від 18 січня 2019 року №9, в основному виконані. Проведені перевірки стану цивільного захисту у комунальних підприємствах, установах та організаціях селищної ради підтвердили їх спроможність вирішувати завдання за призначенням.

На належному рівні виконувались завдання цивільного захисту у закладах загальної середньої освіти Ємільчинська гімназія, Ємільчинському ЗЗСО №1.

У той же час ряд завдань залишилися невиконаними. Зокрема, у селищній раді знаходиться 9 протирадіаційних укриттів, з яких вісім обмежено готові до використання за призначенням, одне – не готове. Залишається низьким рівень гарантованого доведення інформації до населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій внаслідок закриття мережі проводового радіомовлення на території Ємільчинського району. Не достатньо вирішується питання щодо накопичення об'єктових матеріальних резервів на випадок ліквідації надзвичайних ситуацій.

Відповідно до п.3 ст.36 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», п.4 ч.2 ст.19, ч.1 ст.40, п.5 ч.1 ст.130 Кодексу цивільного захисту України, з метою вирішення питань цивільного захисту населення громади виконавчий комітет селищної ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити план основних заходів цивільного захисту селищної ради на 2020 рік (додається).
2. Затвердити організаційно-методичні вказівки підготовки населення громади до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020 рік (додаються).
3. Затвердити програму загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій селищної ради до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020 рік (додається).
4. Керівникам комунальних підприємств, установ та організацій селищної ради, в.о. старост, які виконуватимуть заходи цивільного захисту селищної ради, про хід їх виконання інформувати виконком селищної ради щоквартально до закінчення кварталу.
5. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника селищного голови Євтуха В.П.

Селищний голова

Сергій ВОЛОЩУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення виконавчого комітету
Ємільчинської селищної ради
31.01.2020р. №3

**План
основних заходів цивільного захисту селищної ради на 2020 рік**

№ з/п	Заходи	Учасники або відповідальні за виконання заходів	Термін проведення
1.	Заходи щодо удосконалення діяльності районної ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ Житомирської області		
1.1.	Участь у нараді керівного складу ЦЗ з питання протипожежного захисту лісів, торф'яників та сільгоспугідь у весняно-літній пожежонебезпечний період, у час підготовки до зернозбиральної кампанії 2020 року	Керівний склад Ємільчинської селищної ради	Травень
1.2.	Участь у нараді керівного складу ЦЗ щодо техногенного та протипожежного захисту закладів освіти, підготовки до 2020-2021 навчального року	Відділ освіти, молоді та спорту селищної ради, керівники закладів освіти	Травень (згідно з окремим планом)
1.3.	Коригування селищного плану евакуації населення у частині визначення заходів щодо організації евакуації людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради	Протягом року
1.4.	Участь у здійсненні організаційних заходів щодо впровадження на об'єктах підвищеної небезпеки автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення персоналу і населення у зонах можливого ураження таких об'єктів	Ємільчинська селищна рада	До 15 грудня
1.5.	Продовжити роботу з накопичення місцевих та об'єктових матеріальних резервів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	Виконком селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради	Протягом року
2.	Заходи щодо підготовки та визначення стану готовності органів управління, сил та засобів районної ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ Житомирської області		
2.1.	Участь у заходах з підготовки органів управління та сил Ємільчинської районної ланки територіальної підсистеми ЄДСЦЗ Житомирської області (штабні тренування органів управління, спеціальні навчання (тренування) формувань спеціалізованих служб, спеціальні об'єктові навчання з питань ЦЗ, щорічні спеціальні об'єктові тренування з питань ЦЗ)	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради	За окремими планами
2.2.	Участь у командно-штабних навчаннях та тренуваннях з територіальної оборони	Ємільчинська селищна рада,	За окремим планом

		керівники підприємств та установ селищної ради, районний військовий комісаріат (за згодою)	Міноборон і України
3.	Перевірка стану цивільного захисту, готовності органів управління, сил і засобів до дій за призначенням		
3.1.	Перевірка (обстеження) стану готовності органів управління та сил ЦЗ:	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради	
	- до пропуску льодоходу, весняної повені та дощових паводків у 2020 році;		Лютий - березень
	- до протипожежного захисту лісів, торфовищ і сільгоспугідь у весняно-літній період 2020 року;		Квітень - травень
	- місць масового відпочинку населення на водних об'єктах;		Травень - червень
	- до виконання завдань у складних умовах осінньо-зимового періоду		Вересень - жовтень
3.2.	Перевірка протипожежного стану закладів освіти та їх готовності до 2020-2021 навчального року	Відділ освіти, молоді та спорту селищної ради, керівники закладів освіти	Липень - серпень
3.3.	Участь у проведенні комплексних профілактичних відпрацювань населених пунктів громади із найбільш складною обстановкою з пожежами	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост	Протягом року
3.4.	Надання пропозицій селищній раді щодо створення (або спільного утримання) підрозділів пожежної охорони в сільській місцевості	Виконавчий комітет селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост, Ємільчинський РСУДСНС (за згодою)	Протягом року
3.5.	Робота з організації діяльності добровільних пожежних формувань та пожежно-технічних комісій на підвідомчих об'єктах	Виконавчий комітет селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост, РСУДСНС (за згодою)	Протягом року
3.6.	Виконання заходів Селищної програми пожежної безпеки на 2018-2020 роки	Виконавчий комітет селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост, РСУДСНС (за	Протягом року

		згодою)	
3.7	Проведення перевірки стану утримання та експлуатації захисних споруд	РС УДСНС в області (за згодою), виконком селищної ради	За окремим графіком
3.8	Здійснення контролю за приведенням захисних споруд цивільного захисту їх балансоутримувачами (власниками) у готовність до використання	Виконком селищної ради	Протягом року
4.	Заходи щодо попередження надзвичайних ситуацій та зменшення ризику їх виникнення		
4.1.	Виконання організаційних і практичних заходів щодо підготовки та безаварійного пропуску весняної повені, льодоходу і дощових паводків 2020 року	Виконком селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост	Протягом року
4.2.	Виконання організаційних і практичних заходів щодо протипожежного захисту лісів та сільськогосподарських угідь	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост, РСУДСНС (за згодою)	Протягом року
4.3	Підготовка рішень виконкому селищної ради про виділення з селищного матеріального резерву матеріальних цінностей з метою запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, контроль за їх виконанням	Ємільчинська селищна рада	У разі потреби
4.4	Плани евакуації населення, працівників матеріальних та культурних цінностей у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру привести у відповідність до вимог методики планування заходів з евакуації, затвердженої наказом МВС України від 10.07.2017 № 579	Виконком селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост	Квітень-травень
5.	Заходи щодо підготовки керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань ЦЗ, навчання населення		
5.1.	Функціональне навчання керівного складу і фахівців селищної ради, комунальних підприємств, установ та організацій в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост	Згідно з планом
5.2.	Проведення в закладах освіти селищної ради: - Дня цивільного захисту; - Тижня безпеки дитини.	Відділ освіти, молоді та спорту селищної ради	Квітень - травень
5.3.	Участь команд у районних зборах-змаганнях юних рятувальників «Школа безпеки»	Відділ освіти, молоді та спорту селищної ради	Квітень - травень
5.4.	Провести заходи із організації роботи консультаційних пунктів з питань пожежної безпеки та цивільного захисту в селищній раді та у	Виконавчий комітет селищної ради, в.о. старост	Березень-травень

	старостинських округах селищної ради		
6.	Підвищення готовності до реагування на надзвичайні ситуації		
6.1.	Участь у практичному тренуванні евакуаційних органів району щодо виконання ними завдань за призначенням	Ємільчинська селищна рада, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост	За окремим графіком
6.2.	Уточнення плануючих документів у сфері ЦЗ та евакуації населення у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	Ємільчинська селищна рада	Протягом року
6.3	Своєчасно уточнювати та вносити зміни до планів евакуації	Виконком селищної ради, керівники підприємств та установ селищної ради, в.о. старост	Протягом року

Перший заступник селищного голови

Володимир ЄВТУХ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення виконавчого комітету
Ємільчинської селищної ради
32.01.2020р. №3

Організаційно-методичні вказівки підготовки населення району до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020 рік

З метою реалізації положень Кодексу цивільного захисту України постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 затверджено Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (далі – Порядок здійснення навчання населення).

Керуючись вимогами статті 40 Кодексу цивільного захисту України і пункту 7 Порядку здійснення навчання населення, рекомендуємо:

1. Першому заступнику селищного голови

- організувати проходження навчання з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки працівників селищної ради;
- на засіданнях селищної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій розглянути хід реалізації програм захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у частині удосконалення складових системи навчання працівників.

2. Керівникам комунальних підприємств, установ та організацій селищної ради:

1) навчання працівників організувати безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях і на договірній основі в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області.

2) навчання працівників безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях здійснювати шляхом курсового та індивідуального навчання за програмами підготовки працівників, перелік і основний зміст яких визначено навчальним планом загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях на 2019 рік:

- до проведення занять з надання домедичної допомоги залучити медичних працівників медичних закладів району;

- при організації індивідуального навчання забезпечити кожного працівника матеріалами, що містять опис тем програм підготовки працівників, а також довести порядок надання індивідуальних та групових консультацій з керівниками навчальних груп;

- з працівниками під час прийняття на роботу і за місцем праці проводити інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях відповідно до програм підготовки працівників і діючих на підприємстві, в установі та організації правил, інструкцій, планів реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки;

- програми для проведення вступного, первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів повинні бути затверджені керівником підприємства, установи та організації після узгодження їх змісту з територіальним органом державної служби з надзвичайних ситуацій України;

- при прийнятті на роботу працівників робітничих спеціальностей, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, здійснювати попереднє навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму;

- програма повинна бути розроблена підприємством, установою та організацією або іншим суб'єктом господарювання, що здійснює навчання з пожежно-технічного мінімуму, та

затверджена їх керівником за погодженням з територіальним органом управління державної служби з надзвичайних ситуацій України;

- у подальшому перевірку знань таких працівників проводити щороку комісією з перевірки знань з питань пожежної безпеки підприємства, установи та організації. Перелік питань для перевірки знань з пожежної безпеки та склад комісії затвердити відповідними наказами керівника підприємства, установи, організації та забезпечити проходження членами комісії навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області.

3) підвищення рівня знань та отримання практичних навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях здійснювати на практичних заняттях у ході проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту з періодичністю, визначеною постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 443 "Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту":

- спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту зі спеціалізованими службами і формуваннями цивільного захисту та органу управління ними (спеціальні тренування) проводити щороку тривалістю до 8 годин на підприємствах, в установах та організаціях, які в установленому порядку створили такі служби і формування;

- спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту у перший рік трирічного періоду об'єктової підготовки проводити як роздільні, за планами і під керівництвом відповідних керівників спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту та органу управління ними;

- на другий рік для відпрацювання взаємодії між ними та досягнення злагодженості дій із ліквідації наслідків надзвичайної ситуації провести спільні тренування під керівництвом особи, яка у разі надзвичайної ситуації виконує на підприємстві, в установі та організації функції керівника робіт із ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;

- на третій рік спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту планувати та проводити відповідно до задуму та строків проведення на підприємствах, в установах та організаціях спеціального об'єктового навчання;

- тренування персоналу підприємств, установ та організацій до дій на випадок пожежі (протипожежні тренування) проводити двічі на рік на всіх підприємствах, в установах та організаціях;

- у навчальних закладах, а також у лікувальних установах із стаціонаром, будинках для людей похилого віку та інвалідів, культурно-просвітніх, критих спортивних будівлях і спорудах, готелях, торгових підприємствах (два поверхи й більше) та інших аналогічних за призначенням об'єктах з масовим перебуванням людей такі протипожежні тренування проводити як тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння;

- на завершальному етапі трирічного циклу об'єктової підготовки працівників із цивільного захисту, з метою визначення в цілому готовності підприємства, установи та організації усіх форм власності до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації та ліквідації аварій, цивільного захисту на особливий період, проводити спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту;

- на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності з чисельністю працюючих 50 осіб і менше, а також у навчальних закладах, незалежно від чисельності працюючих, замість спеціального об'єктового навчання щороку проводити тривалістю до 8 годин тренування персоналу підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях (об'єктові тренування);

- об'єктові тренування з працівниками у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах проводити під час Тижня безпеки дитини та Дня цивільного захисту;

- на об'єктах підвищеної небезпеки додатково щороку проводити тренування усього персоналу з імовірних аварійних ситуацій, передбачені планами локалізації і ліквідації аварій (протиаварійні тренування);

- графіки проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань щороку затверджуються керівником підприємства, установи, організації та узгоджуються з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та територіальними органами державної служби з надзвичайних ситуацій України.

4) забезпечити ведення документації з питань організації навчання працюючого населення (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які підлягають у поточному році навчанню у сфері цивільного захисту, та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, робочі навчальні плани і програми, розклади занять, графіки консультацій, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань тощо).

5) обладнати в кожному окремо розташованому структурному підрозділі підприємства, установи та організації усіх форм власності інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту та здійснювати його наповнення навчальними посібниками і натурними зразками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях:

- інформація та повідомлення на стендах, схемах інформаційно-довідкового куточку повинні відповідати наявним можливостям та ресурсам підприємства, установи, організації з протидії небезпечним факторам, що передбачені об'єктовим планом реагування на надзвичайні ситуації, а її зміст узгоджений з територіальним органом державної служби з надзвичайних ситуацій України, у разі потреби, з відповідним органом місцевого самоврядування.

6) ужити заходів щодо удосконалення матеріально-технічної бази з підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях шляхом виділення в навчальних цілях ділянок, споруд, приміщень для обладнання в них навчальних містечок, пунктів, класів тощо.

7) пропаганду знань та інформаційно-просвітницьку роботу серед населення з питань захисту та дій у НС спрямувати на підготовку населення до дій при виникненні небезпечних ситуацій, зокрема у зимовий період, можливій паводковій ситуації, поведінці на воді, дотриманні правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм, виникненні епідемії, епізоотії, отруєнь тощо. Здійснювати роз'яснювальну роботу через усі наявні засоби масової інформації, друковані видання, навчально-консультаційні та консультаційні пункти. Звернути увагу на населення, яке проживає поряд з потенційно небезпечними об'єктами.

Перший заступник селищного голови

Володимир ЄВТУХ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення виконавчого комітету
Ємільчинської селищної ради
31.01.2020р. №3

ПРОГРАМА
загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій
до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020 рік

1. Програма загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. №444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» та наказу державної служби з надзвичайних ситуацій України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу державної служби з надзвичайних ситуацій України від 08.08.2014 №458) з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

2. У процесі вивчення програми рекомендується:

- ознайомити із завданнями та особливостями проведення заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації;
- вивчити основні способи захисту працівників від вражаючих факторів надзвичайних ситуацій з урахуванням особливостей виробничої діяльності;
- ознайомити з інформацією, що міститься у планах реагування на надзвичайні ситуації про дії в умовах загрози і/або виникнення надзвичайних ситуацій;
- набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння у проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій;
- оволодіння навичками з надання первинної допомоги потерпілим.

3. У результаті проходження навчання рекомендується знати:

- основні небезпечні виробничі фактори техногенної та природної небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;
- основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;
- про засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;
- обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;
- способи та засоби запобігання пожежам і вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;
- побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;
- заходи щодо сприяння у проведенні на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

4. У результаті проходження навчання рекомендується вміти:

- запобігати створенню умов, що можуть призвести до виникнення надзвичайних ситуацій;
- чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;
- сприяти у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій;
- дотримуватися режимів радіаційного захисту;
- надавати першу допомогу потерпілим у надзвичайних ситуацій.

5. За підсумками навчання рекомендується забезпечити психологічну підготовку до адекватних дій в умовах стресового впливу уражаючих чинників надзвичайних ситуацій.

6. Орієнтовний розподіл часу навчання за розділами та формами навчального плану:

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	1	5	—
Надання первинної допомоги потерпілим	1	1	—
Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації	1	2	—
Перевірка знань	1	—	—
Усього	4	8	—
Практична складова			
Протипожежні тренування	—	—	2
Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	—	—	до 8
Усього	—	—	до 10
Разом	4	8	до 10

7. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій:

Тема 1. Дії у разі виникнення терористичного акту та захоплення учасників виховного процесу в заручники.

- небезпечні фактори теракту та можливий захист від нього;
- дії посадових осіб навчального закладу у разі надходження інформації про можливість теракту;
- правила поведінки учасників виховного процесу у разі загрози та захоплення в заручники терористами;
- дії учасників виховного процесу при евакуації з приміщення у разі виявлення невідомих підозрілих предметів;
- основні правила поведінки у разі загрози та виникнення терористичного акту.

Тема 2. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій:

- основні поняття про надзвичайні ситуації. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій. Попереджувальний сигнал «Увага всім!»;
- захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них;
- принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами,

респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язувальний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети;

- евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

Тема 3. Правила поведінки працівників під час надзвичайних ситуацій природного характеру:

- правила поведінки і дії працівників при землетрусах;
- безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних надзвичайних ситуацій (пов'язаних із зсувами, обвалами або обсипанням, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням);

- особливості негативного впливу гідрометеорологічних надзвичайних ситуацій. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення;

- основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

Тема 4. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту:

- ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба;

- побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування;
- режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Тема 5. Правила поведінки працівників при аваріях з викиданням небезпечних хімічних речовин:

- характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викиданням небезпечних хімічних речовин;

- загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викиданням небезпечних хімічних речовин;

- проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викиданням небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

Тема 6. Вибухо- та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

- основні поняття вибухонебезпеки виробництва. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів;

- стисла характеристика пожежної небезпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі;

- дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

Тема 7. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань:

- безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

- поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

- режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

- основні напрями профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

8. Надання первинної допомоги потерпілим:

Тема 1. Порядок і правила надання первинної допомоги при різних типах ушкоджень:

- основні правила надання первинної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги;
- ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинення роботи серця. Проведення непрямого масажу серця;
- перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинення кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани;
- перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

Тема 2. Порядок і правила надання первинної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо:

- невідкладна та первинна допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами;
- перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах;
- правила надання допомоги при утопленні;
- способи і правила транспортування потерпілих.

9. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації:

Тема 1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту:

- повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктові комісії з питань надзвичайних ситуацій та евакуаційні органи;

- відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;

- права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації:

- об'єктовий план реагування на надзвичайні ситуації (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві;

- об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійного зупинення виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації;

- інформування працівників щодо розвитку надзвичайних ситуацій, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координація дій з населенням та виконання заходів з безпеки у зоні надзвичайних ситуацій.

10. Тренінги необхідних дій в умовах надзвичайних ситуацій проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або

проведення групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання первинної допомоги потерпілим.

11. Тренування з питань цивільного захисту та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагоджені навчальні заходи, спрямовані на вирішення завдань із запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь і навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливим надзвичайних ситуацій та діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій, насамперед діям за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання первинної допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

12. Спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до надзвичайних ситуацій.

Спеціальні об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом з працівниками підприємств, установ та організацій дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

13. Перевірку засвоєння змісту програми рекомендується проводити комісійно із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

14. Перевірку знань за змістом програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

15. Для забезпечення проведення навчання за програмою використовується матеріально-технічна база підприємства, установи та організації.

16. У складі навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються керівником підприємства, установи та організації з урахуванням особливостей їх виробничої діяльності та кількості працівників, доцільно передбачати протигаз фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми.

Перший заступник селищного голови

Володимир ЄВТУХ